

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 173/2015

13.05.2015. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић Момировић, Марине Говедарица, Јасминке Станојевић и Љубице Милутиновић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца И.В. из Ш., чији је пуномоћник Ж.С., адвокат из Ш., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Управе за извршење кривичних санкција, Казнено-поправног завода из Шапца, чији је законски заступник Државни правобранилац из Београда, ради исплате разлике плате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2383/13 од 10.07.2014. године, на седници одржаној 13.05.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2383/13 од 10.07.2014. године, као изузетно дозвољеној ревизији, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2383/13 од 10.07.2014. године и пресуда Основног суда у Шапцу П1 190/12 од 28.01.2013. године, тако што се усваја као основан тужбени захтев тужиоца И.В. из Ш., **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод из Шапца да исплати тужиоцу на име разлике плате и то, за:

- јануар 2007. године, 14.525,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2007. године па до исплате;
- фебруар 2007. године, 14.525,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2007. године па до исплате;
- март 2007. године, 14.525,00 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2007. године па до исплате;
- април 2007. године, 14.989,00 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2007. године па до исплате;
- мај 2007. године, 14.989,00 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2007. године па до исплате;

- јуни 2007. године, 14.989,00 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2007. године па до исплате;
- јули 2007. године, 14.989,00 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2007. године па до исплате;
- август 2007. године, 14.989,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2007. године па до исплате;
- септембар 2007. године, 15.620,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2007. године па до исплате;
- октобар 2007. године, 15.620,00 динара, са законском затезном каматом од 30.11.2007. године па до исплате;
- новембар 2007. године, 15.620,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2007. године па до исплате;
- децембар 2007. године, 15.620,00 динара, са законском затезном каматом од 31.01.2008. године па до исплате;
- јануар 2008. године, 15.673,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2008. године па до исплате;
- фебруар 2008. године, 15.673,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2008. године па до исплате;
- март 2008. године, 15.673,00 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2008. године па до исплате;
- април 2008. године, 16.144,00 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2008. године па до исплате;
- мај 2008. године, 16.144,00 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2008. године па до исплате;
- јун 2008. године, 16.144,00 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2008. године па до исплате;
- јули 2008. године, 16.144,00 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2008. године па до исплате;
- август 2008. године, 16.144,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2008. године па до исплате;
- септембар 2008. године, 16.949,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2008. године па до исплате;
- октобар 2008. године, 16.949,00 динара, са законском затезном каматом од 30.11.2008. године па до исплате;
- новембар 2008. године, 16.949,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2008. године па до исплате;
- децембар 2008. године, 16.949,00 динара, са законском затезном каматом од 31.01.2009. године па до исплате;
- јануар 2009. године, 17.009,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2009. године па до исплате;
- фебруар 2009. године, 17.009,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2009. године па до исплате;
- март 2009. године, 17.009,00 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2009. године па до исплате;
- април 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2009. године па до исплате;
- мај 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2009. године па до исплате;
- јуни 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2009. године па до исплате;

- јули 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2009. године па до исплате;
- август 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2009. године па до исплате;
- септембар 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2009. године па до исплате;
- октобар 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 30.11.2009. године па до исплате;
- новембар 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2009. године па до исплате;
- децембар 2009. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 30.01.2010. године па до исплате;
- јануар 2010. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2010. године па до исплате;
- фебруар 2010. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2010. године па до исплате;
- март 2010. године, 17.069,00 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2010. године па до исплате;
- април 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2010. године па до исплате;
- мај 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2010. године па до исплате;
- јуни 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2010. године па до исплате;
- јули 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2010. године па до исплате;
- август 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2010. године па до исплате;
- септембар 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2010. године па до исплате;
- октобар 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 30.11.2010. године па до исплате;
- новембар 2010. године, 17.128,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2010. године па до исплате;
- децембар 2010. године, 17.530,00 динара, са законском затезном каматом од 31.01.2011. године па до исплате; и
- јануар 2011. године, 7.512,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2011. године па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да уплати за тужиоца допринос за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала Шабац, на наведене износе разлике плате из става првог изреке пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да накнади тужиоцу трошкове поступка од 240.595,00 динара, са законском затезном каматом од 13.05.2015. године па до исплате, док се у преосталом делу одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка од досуђеног износа па до тражених 309.714,00 динара.

О б р а з л о ж е њ е

Основни суд у Шапцу, пресудом П1 190/12 од 28.01.2013. године, одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на име разлике плате одређене новчане месечне износе, за 2007, 2008, 2009, 2010. и јануар 2011. године, са законском затезном каматом (све ближе одређено у ставу првом изреке пресуде). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да уплати за тужиоца доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала Шабац, на тражене износе разлике плате из става првог изреке пресуде (став други изреке пресуде). Обавезао је тужиоца да накнади туженој трошкове поступка од 33.750,00 динара, док је одбио као неоснован захтев тужене преко досуђеног износа па до тражених 45.000,00 динара (став трећи изреке пресуде).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2383/13 од 10.07.2014. године, одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Шапцу П1 190/12 од 28.01.2013. године, у ставу првом, другом и обавезујућем делу става трећег изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у име тужиоца, ревизију је благовремено изјавио његов пуномоћник, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, као изузетно дозвољену ревизију, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Апелациони суд у Београду, решењем Р4 89/14 од 30.10.2014. године, предложио је Врховном касационом суду одлучивање о изјављеној ревизији, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 2. овог ЗПП и члана 23. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 55/14) (Апелациони суд у Београду, решењем Гж1 2495/12 од 30.11.2012. године, укинуо је пресуду Основног суда у Шапцу П1 338/11 од 22.02.2012. године и предмет у укинутом делу вратио првостепеном суду на поновно суђење, док је побијана пресуда донета после 31.05.2014. године, када су ступиле на снагу измене Закона о парничном поступку - „Сл. гласник РС“, број 55/14), оценио да је ради уједначавања судске праксе, ревизија тужиоца изузетно дозвољена (без обзира на предлог Апелационог суда у Београду), с обзиром на став Врховног касационог суда изражен у одлукама - решење Рж 119/2014, Рев2 811/2014 од 01.10.2014. године и решење Рев2 983/2012 од 26.09.2013. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП, па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене и решењем број 120-02-1/17-07-03 од 19.02.2007. године, као државни службеник распоређен на радно место ... Казнено-поправног завода у Шапцу, које је разврстано у звање вишег саветника и одређена шеста платна група, четврти платни разред и коефицијент за обрачун и исплату плате почев од 01.01.2007. године у висини од 4,58, која се увећава за 10% на основу стажа осигурања, а који се рачуна са увећаним трајањем и утврђено да тужиоцу припада и додатак на плату за сваку пуну годину рада оствареног у радном односу у износу од 0,4% од основице сразмерно времену проведеном на раду. Решењем тужене број 112-01-4/03-2011-03 од 25.01.2011. године, тужиоцу је утврђен коефицијент за обрачун и исплату плате на радном месту ... Казнено-поправног завода у Шапцу, почев од 14.01.2011. године, у висини од 4,58 који се увећава за 30% на основу стажа осигурања, а који се рачуна са увећаним трајањем и утврђено право на додатак на плату за сваку пуну годину рада оствареног у радном односу, као и у претходном решењу. Тужилац се 04.07.2011. године, пре подношења тужбе (28.09.2011. године), обратио туженој са предлогом ради исплате разлике плате и отклањања последице применом појединачног акта. Тужена није поступила по том предлогу и није отклонила последице примене појединачног акта. Тужилац није покренуо управни спор због ћутања управе пред Управним судом у смислу члана 15. а у вези члана 19. Закона о управним споровима, као и одредбе члана 198. став 2. Устава Републике Србије, и на тај начин није издејствовао да се отклоне последице примене појединачног акта у смислу члана 61. Закона о Уставном суду, јер Уставни суд није одредио начин на који ће се отклонити последице настале услед примене појединачног акта. Како је решење од 19.02.2007. године постало правноснажно и извршно, тужиоцу је на основу таквог решења обрачуната и исплаћена плата за спорни период.

Првостепени суд је утврдио и да из обрачуна Казнено-поправног завода у Шапцу од 25.01.2012. године произилази да разлика између плате обрачунате по коефицијенту 5,04 по решењу од 19.02.2007. године и плате обрачунате по коефицијенту 5,96 по решењу од 25.01.2011. године, износи и то за 2007. годину за јануар, фебруар и март по 14.525,00 динара, за април, мај, јун, јул и август по 14.989,00 динара, за септембар, октобар, новембар и децембар по 15.620,00 динара, за 2008. годину за јануар, фебруар и март по 15.673,00 динара, за април, мај, јун, јул и август по 16.144,00 динара, за септембар, октобар, новембар и децембар по 16.949,00 динара, за 2009. годину за јануар, фебруар и март по 17.009,00 динара, за април, мај, јун, јул, август, септембар, октобар, новембар и децембар по 17.069,00 динара, за 2010. годину за јануар, фебруар и март по 17.069,00 динара, за април, мај, јун, јул, август, септембар, октобар и новембар по 17.128,00 динара, за децембар 17.513,00 динара и за јануар 2011. године од 01. до 14. јануара 7.512,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца, уз закључак, да је тужиоцу исплата у спорном периоду вршена у складу са решењем које је донето на основу прописа важећих у време његовог доношења и да је оно као правноснажни појединачни

акт извршно до 14.01.2011. године, када је и објављена одлука Уставног суда ИУ 63/07 од 18.11.2010. године („Сл. гласник РС“, број 1 од 14.01.2011. године), па пошто тужилац није поништио решење у законској процедури, прописаној за отклањање последица норме Уредбе несагласне са Уставом и законом, он не може тражити ни отклањање последица донетих у њиховој примени до 14.01.2011. године.

Овакав закључак се не може прихватити као правилан, због чега се основано и ревизији указује на погрешну примену материјалног права, на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Одредбом члана 262. став 2. Закона о извршењу кривичних санкција („Сл. гласник РС“, број 85/05), било је прописано, да, лице коме се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем плата се, сразмерно степену увећања стажа осигурања, увећава до 30% од плате која је законом утврђена за одговарајућу платну групу.

Одредбом члана 263. став 1. Закона о извршењу кривичних санкција („Сл. гласник РС“, број 85/05 и 72/09), прописано је да, директору Управе и запосленима стаж осигурања може се рачунати у увећаном трајању, тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише до 16 месеци стажа осигурања. Одредбом става 2. овог члана, да, лицима из става 1. овог члана коефицијенат се сразмерно степену увећања стажа осигурања увећава до 30%. Одредбом става 3. овог члана, да, висину коефицијената за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада. Одредбом става 4. овог члана, да, радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђује министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Одредбом члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Сл. гласник РС“, број 16/07), било је прописано, да државним службеницима којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, а чије радно место је разврстано у звање вишег саветника, самосталног саветника и саветника, коефицијенат се, без обзира на степен увећања стажа, увећава за 10%. Уставни суд Републике Србије, одлуком ИУ број 63/07 од 18.11.2010. године („Сл. гласник РС“, број 1/11 од 14.01.2011. године), утврдио је да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција („Сл. гласник РС“, број 16/07 и 21/09), није у сагласности са Уставом и Законом и да не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 2, члана 7. став 1. и 2. и члана 10. Уредбе из тачке 1.

Тужилац је на основу члана 172. Закона о облигационим односима – ЗОО („Сл. лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, 135/89, 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, број 31/93), поднео тужбу за накнаду штете проистекле доношењем неуставне и незаконите уредбе на основу које је тужиоцу утврђен мањи коефицијенат за обрачун плате од оног који је одређен законом.

Одлуком Уставног суда је констатовано да члан 7. став 3. наведене Уредбе није у сагласности са Уставом и Законом. Уставни суд није донео одлуку о начину отклањања последица неуставне Уредбе, нити је Влада Републике Србије, у оквиру својих овлашћења, обезбедила извршење одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужиоцу, а тужена је донела одлуку којом је тужиоцу признала право на увећани коефицијент само за период од 14.01.2011. године, односно од доношења одлуке Уставног суда па убудуће. Доношењем решења од 25.01.2011. године, тужена је изменила своју претходну одлуку о висини коефицијента тужиоцу, донете на основу незаконите Уредбе, али само за период после 14.01.2011. године, чиме није отклоњена штета коју је тужилац претрпео за тужени период, што представља незаконит рад тужене.

Предмет правне заштите у овој парници је накнада штете, што представља грађанско правни спор у смислу члана 1. ЗПП, па о тужбеном захтеву је надлежан да одлучи суд опште надлежности.

Следствено наведеном, полазећи од цитираних одредби ранијег члана 262. став 2, и сада члана 263. Закона о извршењу кривичних санкција, а одредба члана 7. став 3. Уредбе на основу које је донето решење о увећању коефицијената за исплату плате у периоду пре 14.01.2011. године, утврђено да није у сагласности са Уставом и Законом (одлуком Уставног суда ИУ 63/07 од 18.11.2010. године), Врховни касациони суд је нашао да је незаконитим радом тужене наступио основ за накнаду штете тужиоцу за утужени период у висини разлике између исплаћене и припадајуће зараде, на основу одредбе члана 172. ЗОО.

Како је првостепени суд на основу обрачуна Казнено-поправног завода у Шапцу од 25.01.2012. године, утврдио висину разлике између плате обрачунате по коефицијенту 5,04 по решењу од 19.02.2007. године и плате обрачунате по коефицијенту 5,96 по решењу од 25.01.2011. године, за период од јануара 2007. године до 14. јануара 2011. године, Врховни касациони суд је преиначио другостепену и првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца, ради исплате разлике плате и припадајућих доприноса.

Пуномоћник тужиоца је у поднеску од 28.01.2013. године, определио трошкове поступка, и то на име састава два образложена поднеска по 22.500,00 динара, заступање на четири одређена рочишта по 51.000,00 динара, судске таксе за тужбу и пресуду по 37.244,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, док је у ревизији определио трошкове поступка и то за састав тужбе од 9.375,00 динара, за заступање на три одржана рочишта по 10.625,00 динара, за таксу на тужбу и пресуду по 37.244,00 динара, за састав жалбе 22.500,00 динара, таксе на жалбу 74.488,00 динара, састав ревизије 22.500,00 динара и таксе на ревизију 74.480,00 динара, укупно 309.714,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Врховни касациони суд је полазећи од висине новчаног потраживања као главног захтева од 794.456,00 динара и опредељених трошкова поступка по ревизији, обавезао тужену да накнади тужиоцу трошкове поступка од 240.595,00 динара и то на име три одржана рочишта по 10.625,00 динара, таксе на тужбу (плаћену 15.12.2011. године) од 37.244,00 динара, таксе на пресуду плаћену

(16.03.2012. године) од 37.244,00 динара, таксе на жалбу од 37.244,00 динара (иако је према налогу за плаћање таксе у готовом обавезан тужилац да плати таксу за жалбу и пресуду по 37.245,00 динара, укупно 74.490,00 динара и да је 25.08.2014. године, платио 25.000,00 динара) на име састава ревизије 22.500,00 динара и таксе на ревизију према захтеву из ревизије 74.488,00 динара (такса би требало да износи 74.489,12 динара), на основу Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 121/12), Закона о судским таксама („Сл. гласник РС“, број 28/94, са изменама и допунама) и одредби члана 153. и 154. ЗПП, а у вези одредбе члана 165. став 2. ЗПП. У преосталом делу одбио је захтев тужиоца између осталог и на име састава тужбе и жалбе, с обзиром да су потписане од стране тужиоца лично, а не и од стране пуномоћника из реда адвоката, с обзиром на то да не садрже његов својеручни потпис, већ само печат.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 404. и 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**